

NOVÉ ASPEKTY VÝVOJA VOJENSKEJ SYMBOLIKY PO ROKU 2004

IMRICH PURDEK

PURDEK I.: New aspects of the development of military symbolism after 2004. *Vojenská história*, 4, 12, 2008, pp. 137–159. Bratislava.

The author stems from the fact that military symbolism of The Armed Forces of Slovakia after 2004 has been reviewed in accordance with the rules and norms implemented in the new directives of Ministry of Defense of Slovakia in 2005, 2006. He notices the unification of the rules of creation in various types of military symbolism, mainly the kind of a sign, as well as the creative motifs of military metals, e. g.: various badges. He deals with the meaning of various signs in the symbols and other symbols of military symbolism in line with the education on national traditions in (OS) Slovakia. Military symbolism, Slovak republic, Contemporary history.

1. ZÁSADY A PRAVIDLÁ TVORBY VOJENSKEJ SYMBOLIKY PO ROKU 2004

Od vzniku vojenskej symboliky v roku 1994¹, keď sa vytvorili vnútrorezortné podmienky na jej tvorbu vychádzajúce zo všeobecne platných zákonov a právnych noriem², prešlo už takmer 15 rokov. Na základe postupne prijímaných jednotlivých interných noriem uplatňovania zásad a kritérií vojenskej symboliky, zohľadňujúc skúseností pri jej spracovávaní a posudzovaní, môžeme celé toto obdobie rozdeliť to troch tzv. vývojových etáp:

1. Od roku 1994 (prijatie RMO č. 28/1994¹) do konca roka 1998;
2. Rok 1999 (prijatie interných noriem na tvorbu vojenskej symboliky – RMO č. 3/1997, RMO č. 22/1977, RMO č. 70/1977)³ do konca roka 2004;
3. Rok 2005 (smernice MO SR č. 11/2005, smernice MO SR č. 10/2006)⁴ do súčasnosti.

V praxi sa uvedené normy, ktoré určovali zásady a kritériá tvorby vojenskej symboliky,

1 RMO č. 28/1994 Príloha 1 Smernice na výber názvov, sviatkov, symboliky a na utváranie tradícií vojenských zväzkov, útvarov, škôl a zariadení Armády SR.
 2 Zákon č. 3/1992 Z. z. o zriadení Armády Slovenskej republiky.
 Zákon č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch SR a ich používaní v znení zákona č. 240/1994 Z. z.
 3 RMO č. 22/1997 Konceptia využívania národných a vojenských tradícií v rezorte ministerstva obrany. RMO č. 70/1997, Príloha 1 Smernice na výber a priznávanie názvov vojenským telesám a ich symbolika. RMO č. 3 o zriadení a zavedení vojenských zástav v rezorte ministerstva obrany.
 4 Smernice Ministerstva obrany SR č. 11/2005 o vojenskej symbolike. Smernice Ministerstva obrany SR č. 10/2006 o vojenskej symbolike.

tak ako boli pomenované v jednotlivých vývojových etapách, postupne novelizovali, upresňovali a doplňovali o nové získané skúsenosti a postupne skvalitňovali. Zásady a kritériá prijaté v rezorte ministerstva obrany na tvorbu vojenskej symboliky vychádzali z niektorých princípov heraldiky⁵, faleristiky⁶ ako aj vexilológie⁷.

Na prelome rokov 2000 a 2001, v tzv. druhej vývojovej etape vojenskej symboliky, sa začali postupne uplatňovať v oblasti vojenskej symboliky určité zásady, ktoré vychádzali zo všeobecne platných pravidiel a zásad heraldiky, pri tvorbe znakov; faleristiky, pri tvorbe vojenských vyznamenaní (medailí), ako aj vexilológie, pri výtvarnom spracovávaní bojových zástav vojenských útvarov a vojenských zväzkov. Tak napríklad v oblasti tvorby znakov vojenských útvarov, zväzkov, zväzov (zariadení, ústavov a pod.) sa začali postupne uplatňovať nasledovné **heraldické pravidlá**:⁸

Pravidlo pravej a ľavej strany – na znak (erb) sa hľadí ako na človeka, jeho pravú stranu vidíme vľavo a naopak. Preto sú strany pri v znaku (erbu) akoby vymenené.

Pravidlo heraldických tinktúr – v znaku používame (podľa možnosti) len heraldické kovy (zlato a striebro) a len heraldické farby (červenú, modrú, čiernu a zelenú), ktoré sa spolu niekedy nazývajú aj tinktúrami. Zlato a striebro možno nahrádzať žltou a bielou, opisujú sa však vždy ako zlato a striebro.

Pravidlo farby a kovu – v znaku (erbe) sa kladie kov na farbu a farba na kov, nikdy kov na kov či farba na farbu. Porušenie tohto pravidla musí mať vážny dôvod.

Pravidlo jednoduchosti obsahu – znak (erb) má mať čo najmenej figúr alebo znamení a čo najmenej farieb. Ideálny znak (erb) má jedno znamenie alebo figúru a dve farby, z nich jeden kov.

Pravidlo jednoduchosti kresby – heraldické znamenia alebo figúry musia byť štylizované, nie realistické. Musia byť zobrazené plošne, nie v perspektíve. Nesmú byť tieňované ani zdobené. Musia byť aj bez slovného vysvetlenia zrozumiteľné.

Pravidlo zobrazovania figúr a vyobrazení – kreslia sa v zhode s heraldickou konvenciou. Orol má vždy rozťahnuté krídla, lev vždy vykračuje pravou nohou, ruža má vždy päť lupeňov, ľalia má vždy podobu troch prstencom obopätých lupeňov. Meč je na štíte možné použiť len vztýčený. Prípadné odchýlky od konvenčného zobrazovania uvedených figúr v znakoch musia mať vážny dôvod.

Pravidlo veľkosti znamenia – znamenia a figúry sa nesmú dotýkať okraju štítu (ak z okraja štítu nevyrastajú), musia byť však zároveň čo najväčšie a vyplňať celé pole štítu.

Na základe skúseností pri tvorbe vojenskej symboliky, realizácii uvedených zásad a pravidiel v jednotlivých jej druhoch bol v roku 2005 prijatý interný normatívny akt – smernice Ministerstva obrany SR v oblasti vojenskej symboliky⁹. Tento dokument bol o to významnejší, že komplexnejšie ustanovoval zásady a pravidlá uplatňujúce pri výbere a tvorbe vojenskej symboliky, postupy pri jej zapožičiavaní a priznávaní vojenským zväzom, zväzkom, útvarom, úradom a zariadeniam Ozbrojených síl Slovenskej republiky a vojenským ško-

5 Heraldika: pomocná vedná disciplína skúmajúca a hodnotiaca znaky (erby) ako historické pramene, umenie tvoriť erby podľa heraldických zásad.

6 Faleristika: pomocná historická veda zaoberajúca sa opisom, výkladom a historickým hodnotením radov a vyznamenaní.

7 Vexilológia: pomocný vedný odbor historickej vedy zaoberajúci sa vznikom a vývojom všetkých druhov zástav a vlajok.

8 VRTEL, L.: *Osem storočí Slovenskej heraldiky*. Martin : Matica slovenská, 1999. s. 13-14.

9 Smernice Ministerstva obrany SR č. 11/2005 o vojenskej symbolike.

lám.¹⁰ Jeho význam bol najmä v tom, že na kvalitatívne vyššej úrovni a komplexnejšie riešil problematiku všetkých druhov vojenskej symboliky.¹¹ Vážnym nedostatkom citovaných smerníc bolo, že uvedené zásady a pravidlá vojenskej symboliky sa vzťahovali len na Ozbromenú silu SR. Preto boli prijaté v roku 2006 nové smernice Ministerstva obrany SR o vojenskej symbolike¹².

Nové smernice majú za úlohu ujednotiť pravidlá tvorby jednotlivých druhov vojenskej symboliky, najmä druhy znaku, ako aj ďalšie jej hlavné druhy. Ustanovujú zásady a pravidlá tvorby a výberu vojenskej symboliky a postupy pri jej zapožičiavaní a priznávaní. Vymenúvajú tie subjekty, ktoré môžu mať priznaný znak a zároveň stanovujú komu a aké ďalšie druhy vojenskej symboliky môžu byť priznané (zriadené), resp. zapožičané. Konkrétne ide o tieto subjekty a druhy vojenskej symboliky¹³:

1. SUBJEKTY, KTORÝCH SA VŠEOBECNE DOTÝKA OBLASŤ VOJENSKÁ SYMBOLIKA:

- a) Ministerstvo obrany SR,
- b) Vojenské spravodajstvo a Vojenská polícia,
- c) rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie v pôsobnosti MO SR,
- d) Generálny štáb Ozbromených síl SR,
- e) náčelník Generálneho štábu Ozbromených síl SR,
- f) veliteľstvo pozemných síl, veliteľstvo vzdušných síl, veliteľstvo síl výcviku a podpory a veliteľstvo vojenského zdravotníctva,
- g) zväzky a útvary Ozbromených síl SR,
- h) úrady a zariadenia Ozbromených síl SR,
- i) vyšší vojenský súd a vojenské obvodové súdy,
- j) hlavná vojenská prokuratúra vyššia vojenská prokuratúra a vojenské obvodové prokuratúry.

2. SUBJEKTY, KTORÝM MÔŽE BYŤ PRIZNANÝ ZNAK:

- a) Ministerstvo obrany SR,
- b) Vojenské spravodajstvo a Vojenská polícia,
- c) rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie v pôsobnosti Ministerstva obrany SR,
- d) Generálny štáb Ozbromených síl SR,
- e) náčelník Generálneho štábu Ozbromených síl SR,
- f) veliteľstvo pozemných síl, veliteľstvo vzdušných síl, veliteľstvo síl výcviku a podpory a veliteľstvo vojenského zdravotníctva.

3. SUBJEKTY, KTORÝM MÔŽE BYŤ ZAPOŽIČANÁ BOJOVÁ ZÁSTAVA, ČESTNÉ A HISTORICKÉ NÁZVY¹⁴ A PRIZNANÉ ZNAKY:

- a) vojenský útvar,
- b) vojenský zväzok.

10 Boli zrušené: RMO č. 3/1997 Zriadenie a zavedenie vojenských zástav v rezorte ministerstva obrany, RMO č. 70/1997 Symbolika vojenských telies a výber ich názvov.

11 Poznámka: v čl. 13 citovaných smerníc boli uvedené heraldické pravidlá na tvorbu znaku.

12 Smernice Ministerstva obrany SR č. 10/2006 o vojenskej symbolike, z 12. decembra 2006.

13 Tamže, čl.1.

14 § 7 ods. 3 písm. e) a d) zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

4. GENERÁLNEMU ŠTÁBU MÔŽU BYŤ ZRIADENÉ INSÍGNIE GENERÁLNEHO ŠTÁBU¹⁵.

Smernice ustanovujú zásady zapožičania bojovej zástavy prezidentom SR, ktoré rieši osobitný predpis¹⁶, zároveň určujú, že návrh na jej zapožičanie predkladá náčelník generálneho štábu vedúcemu Služobného úradu ministerstva, ktorý po odporučení Radou pre vojenskú symboliku¹⁷ predkladá návrh ministrovi obrany SR. Minister obrany predkladá návrh prezidentovi Slovenskej republiky. Okrem týchto zásad sú stanovené ostatné procedurálne otázky spôsobu zapožičiavania zástavy, postupy pri zrušení, resp. reorganizovaní vojenských útvarov a pod.

ČESTNÉ A HISTORICKÉ NÁZVY

Smernice v čl. 8, 9 a 10 stanovujú prísne zásady zapožičiavania čestného a historického názvu pre zväzok a útvar, ktorý im môže byť na návrh ministra obrany SR zapožičaný prezidentom SR v súlade s osobitným predpisom¹⁸. Presne sú definované pojmy: čestný názov a historický názov. Zároveň riešia formu predkladania návrhov, spôsob posudzovania a spracovávanía dokumentov Radou pre vojenskú symboliku, ako aj iné otázky spojené s riešením pri zmene názvu útvaru a pod.

Čestný názov je ocenením zväzku a útvaru za dosahovanie trvalo výborných a dobrých výsledkov pri plnení úloh. Vyjadruje spätosť zväzku a útvaru s významnými udalosťami, obdobiami alebo osobnosťami v dejinách Slovenska.

Historický názov vyjadruje historickú spätosť zväzku alebo útvaru so zväzkami alebo útvarmi, ku ktorým sa hlási pri rozvíjaní ich novodobých tradícií. K historickému názvu sa viaže názov obce (posádky) alebo historická príslušnosť k regiónu, kde zväzok alebo útvar po 1. januári 1993 vznikol.

Všeobecné kritériá: pri tvorbe návrhov čestných názvov a historických názvov sa vychádza z danej definície uvedených pojmov a z hľadania obsahu, ktorý sa musí stať vlastným pre vojenský útvar alebo vojenský zväzok, resp. pre jeho príslušníkov. Obsahom týchto pojmov sú zdroje a kritériá tradícií novodobých Ozbrojených síl SR¹⁹, ktoré predstavujú objektívny obraz skutočného poznania svojich dejín. Tieto zdroje majú jednoznačnú úlohu spájať príslušníkov Ozbrojených síl SR pre ich predurčenosť, stanovenou Ústavou Slovenskej republiky na plnenie úloh, vyplývajúcu z medzinárodných zmlúv a zo záväzkov, ktoré SR má z hľadiska členstva v Severoatlantickej aliancii, ako aj iných, napríklad v oblasti medzinárodného krízového manažmentu a v zabezpečení jej obrany a bezpečnosti.

Na základe uvedeného, zdroje národných a vojenských tradícií predstavujú spektrum významných historických a vojenskohistorických udalostí a slovenských vojenských osobností vo vojenských dejinách Slovenska.

15 Nariadenie ministra obrany SR č. 4/2006 o zriadení insígnií Generálneho štábu Ozbrojených síl SR.

16 Tamže.

17 Rada pre vojenskú symboliku, ktorý je poradným orgánom ministra obrany SR pre uvedenú oblasť. Zriadená nariadením ministra obrany SR č. 92/2008, ktorým sa mení nariadenie ministra obrany SR č. 2/2006 o zriadení Rady pre vojenskú symboliku.

18 § 7 ods. 3 písm. d) zákona č. 321/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

19 RMO č. 22 z roku 1997: Koncepcia využívania národných a vojenských tradícií v rezorte ministerstva obrany, Príloha č. 1, s. 6-7.

Znak

V štvrtej časti „Znak“, smernice v čl. 11 až 15 stanovujú komu môže byť priznaný znak, stanovujú formu a obsah spôsobu predkladania a posudzovania návrhu na priznanie znaku, a ako sa môže priznaný znak používať. Zároveň určujú požiadavky a heraldické pravidlá na tvorbu znaku, požiadavky a spôsob umiestňovania štátneho znaku SR, ako aj spôsob a možnosti používania priznaného znaku.

POŽIADAVKY A HERALDICKÉ PRAVIDLÁ NA TVORBU ZNAKU²⁰

Tak napríklad:

- veliteľstvo, zväzok a útvar vytvárajú svoje znaky na gotickom štíte,
- Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia, právnická osoba, úrad, zariadenie, vojenský súd a vojenská prokuratúra na štíte oválneho tvaru,
- ministerstvo, generálny štáb a náčelník generálneho štábu vytvárajú svoj znak na štíte kruhového tvaru,
- veliteľstvo vojenského zdravotníctva, veliteľstvo pozemných síl, veliteľstvo síl výcviku a podpory a ich zväzky a útvary používajú na štíte spravidla zelenú farbu; veliteľstvo vzdušných síl a jeho zväzky a útvary používajú modrú farbu. Výnimku možno povoliť pri delenom štíte, v ktorého dolnej časti sa môže použiť farba mesta (obce), v ktorom je veliteľstvo, zväzok, útvar, úrad alebo zariadenie dislokované. Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia a právnická osoba použijú v štíte niektorú z heraldických farieb podľa vlastného výberu,
- lemovanie štítov znakov vojenských útvarov, úradov, zariadení a letiek čierne, zväzkov a vojenských škôl strieborné, veliteľstvá a vysoké vojenské školy majú lemovanie zlaté,
- štátny znak SR sa používa v súlade so zákonom²¹ a v odôvodniteľných prípadoch sa môže umiestňovať v znaku, ale musí mať dominantné postavenie v rámci použitých prvkov (symbolov): môže sa umiestniť do znaku vojenského subjektu len vtedy, ak ide o subjekt v širšom rozsahu v rámci rezortu ministerstva (napr. MO SR, Generálny štáb OS SR, jednotlivé sily OS SR, vojenské školy a pod.).

POŽIADAVKY NA POUŽÍVANIE ZNAKU²²

Znak je možné v priznanej podobe používať:

- a) na bojovej technike a dopravnej technike – zväzku, útvaru (Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia, generálny štáb, náčelník generálneho štábu, úrad, zariadenie),
- b) na obaloch kroník, pamätných kníh a na významnejších dokumentoch a písomnostiach ministerstva, zväzku, útvaru (Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia, generálny štáb, náčelník generálneho štábu, úrad, zariadenie), vojenského súdu a vojenskej prokuratúry,

20 Čl. 12 smerníc Ministerstva obrany SR č. 10/2006 o vojenskej symbolike.

21 Zákon č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch SR a ich používaní v znení zákona č. 240/1994 Z. z. a zákona č. 273/1996 Z. z.

22 Čl. 15 smerníc Ministerstva obrany SR č. 10/2006 o vojenskej symbolike.

c) nosiť vo forme rukávového znaku, na gombíku ľavého náprsného vrečka košele a blúzy vojenských rovnošiat²³ vo forme odznaku. Maximálna výška textilného rukávového znaku je 100 mm a kovového náprsného odznaku je 50 mm.

Skúsenosti z oblasti vojenskej symboliky ukázali, že tvorba jej základných druhov bola úzko spätá s prebiehajúcou reformou rezortu ministerstva obrany. V rámci tejto reformy dochádzalo k rôznym reorganizačným zmenám a vznikali nové organizačné štruktúry. Pri reorganizovaní alebo zrušení veliteľstva, zväzku, útvaru, úradu, zariadenia (Vojenského spravodajstva, Vojenskej polície, právnickej osoby) nie je možné používať pôvodný znak, a preto môže veliteľ (náčelník, riaditeľ, rektor) reorganizovaného veliteľstva, zväzku, útvaru, úradu a zariadenia požiadať o priznanie nového znaku.

Subjekty, ktorým môže byť priznaný znak, a popri prípade zapožičaný čestný alebo historický názov²⁴, si môžu na základe vlastných grafických návrhov (je prípustné aj voľné výtvarné spracovanie) zhotoviť **plaketu**, ktorá je kombináciou spravidla zapožičaného čestného alebo historického názvu a znaku. Lícna strana plakety obsahuje priznaný znak a rubová strana môže obsahovať zapožičaný čestný alebo historický názov. Taktiež si môžu zhotoviť **odznak** vo voľnom výtvarnom spracovaní, obsahom ktorého je spravidla priznaný znak (znamenie) a názov.

2. REALIZÁCIA PRAVIDIEL TVORBY JEDNOTLIVÝCH DRUHOV VOJENSKEJ SYMBOLIKY PO ROKU 2004

Tvorba, vývoj a celková kvalita jednotlivých druhov vojenskej symboliky (znakov, čestných a historických názvov, bojových zástav, ako aj ostatných jej druhov) prešla po roku 2004 pozitívnymi zmenami. Ako sa podarilo za toto tzv. tretie vývojové obdobie uplatňovať pravidlá heraldiky (faleristiky, vexilológie), ako aj prijaté špecifické zásady pri jej tvorbe, je ukázané nasledujúcimi výstupmi, ktoré sú prezentované na jednotlivých obrázkoch, ako aj v niektorých dokumentoch.

a) Znak: od roku 2005 do súčasnosti bolo priznaných spolu 54 znakov vojenským subjektom, ktoré svojou formou a obsahom zodpovedajú požiadavkám, heraldickým pravidlám a princípom na tvorbu znaku.

Zoznam vojenských subjektov, ktorým minister obrany SR priznal znak od roku 2005 do súčasnosti je v prílohe č. 1.

Pre názornú ilustráciu sú vyobrazené niektoré priznané znaky od roku 2005, kde je možné porovnať praktickú realizáciu niektorých požiadaviek, heraldických pravidiel a princípov.

23 Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 9. decembra 2008 č. SEOPMVL-92-172/2008-OdL, ktorým sa ustanovuje poskytovanie proviantných náležitostí, výstrojových náležitostí a prepravných náležitostí, používanie a nosenie vojenskej rovnošaty, výstrojových súčiastok a špecifických znakov vojenskej rovnošaty a nosenie vojenských medailí a vojenských odznakov.

24 Čl. 1 ods. 1 a 3 smerníc Ministerstva obrany SR č. 10/2006 o vojenskej symbolike.

1. PRIZNANÉ ZNAKY PODĽA TVARU ŠTÍTU:

a) **gotický štít**

– veliteľstvo, zväzok a útvar,

Veliteľstvo logistiky Trenčín

*2. mechanizovaná brigáda
Prešov*

*11. mechanizovaný
prápor Martin*

b) **štít oválneho tvaru**

– Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia, právnická osoba, úrad, zariadenie, vojenský súd a vojenská prokuratúra,

Vojenská polícia

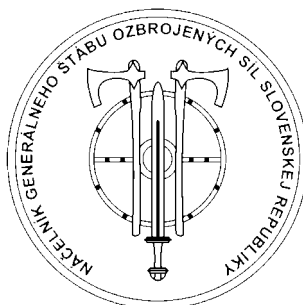
Vojenská prokuratúra

*Vojenské obranné
spravodajstvo*

c) **štít kruhového tvaru**

– ministerstvo, generálny štáb a náčelník generálneho štábu.

Znak náčelníka GŠ Ozbroyených síl SR

2. POUŽÍVANIE FARIEB A LEMU PRIZNANÉHO ZNAKU:

- a) veliteľstvo vojenského zdravotníctva, veliteľstvo pozemných síl, veliteľstvo síl výcviku a podpory a ich zväzky a útvary používajú na štíte spravidla zelenú farbu,

*Veliteľstvo pozemných síl
(zelené pole štítu)*

*Zmiešaný samohybný
delostrelecký oddiel Michalovce
(zelené pole štítu)*

*Multifunkčný prápor
Hlohovec
(zelené pole štítu)*

- b) veliteľstvo vzdušných síl a jeho zväzky a útvary používajú modrú farbu,

*Veliteľstvo vzdušných síl
(modré pole štítu)*

*Dopravné letecké krídlo
Kuchyňa
(modré pole štítu)*

*Prápor rádiolokačného
prieskumu Zvolen
(modré pole štítu)*

c) lemovanie štítov znakov:

- vojenských útvarov, úradov, zariadení a letiek čierne,
- zväzkov a vojenských škôl strieborné,
- veliteľstvá a vysoké vojenské školy majú lemovanie zlaté,

*Prápor podpory velenie
Trenčín
(čierny lem)*

*Základná výcviková
škola Martin
(strieborný lem)*

*Spojovacie veliteľstvo
Trenčín
(zlatý lem)*

3. ŠTÁTNY ZNAK SR V ZNAKU:

- a) jeho umiestnenie vo vojenskej súčasťi, zložky (daného subjektu) musí mať dominantné postavenie v rámci použitých prvkov (symbolov).
- b) umiestňuje sa vo vojenskej súčasťi, zložky (daného subjektu) len vtedy, ak ide o vojenskú súčasť, zložku v širšom rozsahu v rámci rezortu (ozbrojených síl) (napr. Ministerstvo obrany SR, Generálny štáb Ozbrojených síl SR, pozemné sily, vojenské školy a pod.).
- c) pre označenie príslušnosti vojenskej zložky alebo súčasťi k rezortu obrany (Ozbrojeným silám SR) v znaku sa umiestňuje buď štátny znak SR alebo slová „Ozbrojené sily SR“.

a), b)

Veliteľstvo pozemných síl

c)

*Akadémia ozbrojených síl
gen. M. R. Štefánika L. Mikuláš*

b) Čestné a historické názvy: prezident SR od roku 2005 zapožičal 10 vojenským útvarom a vojenským zväzkom čestný názov a 5 vojenským útvarom a zväzkom historické názvy.

Zoznam vojenských útvarov a vojenských zväzkov Ozbrojených síl SR, ktorým prezident SR zapožičal čestné názvy a historické názvy od roku 2005 do súčasťi, je v prílohe č. 2.

ČESTNÉ NÁZVY

Zapožičané čestné názvy vojenským útvarom a vojenským zväzkom vo všeobecnosti sú ocenením za dosahovanie výborných výsledkov v bojovej príprave a zodpovedné plnenie povinností. Taktiež predstavujú ocenenie za príkladnú reprezentáciu Ozbrojených síl SR doma i v zahraničí, za príkladné plnenie úloh v zahraničných misiách pri zabezpečovaní mieru a stability vo svete, ako aj za aktívny podiel na odstraňovaní následkov živelných pohrôm a ekologických katastrof v jednotlivých regiónoch Slovenska.

Čestné názvy útvarom a zväzkom boli zapožičané na základe poznania našej vojenskej histórie a potrieb ich príslušníkov, ktorí sa s hrdosťou prihlásili k významným udalostiam a osobnostiam, stelesňujúce charakterové, morálne a vôľové vlastnosti, nevyhnutné pre rozvíjanie národných a vojenských tradícií profesionálov Ozbrojených síl SR. Tak napríklad ide o nasledujúce významné udalosti a osobnosti:

- Ladislav Gábriš-Škultéty,²⁵ „najstarší“ vojak – poddôstojník, Slováč, ktorý v sedle slú-

25 DANGL, V. – SEGEŠ, V.: *Vojenské dejiny Slovenska III. 17111 – 1914*. MO SR Bratislava 1996, s. 48, 53; SEGEŠ,

žil 81 rokov, zúčastnil sa na 22 ťaženiach a posledných 41 rokov bol zástavníkom 8. husárskeho pluku.

- plukovník Ján Lipský²⁶, slovenský rodák zo Sedličnej (dnes časť Trenčianskych Strakoviec), priekopník uhorskej kartografie, vojak, plukovník, vojenský teoretik a vynálezca. Bol uznávaným kartografom európskeho významu, ako aj pozoruhodným dôstojníkom. Pôbil ako kartograf a geodet v rakúsko-uhorskej armáde na prelome 18. a 19. storočia.
- Juraj Langsfeld²⁷, rodák zo Sučian a učiteľ z Martina, organizátor a veliteľ turčianskych dobrovoľníkov, ktorý sa aktívne podieľal na organizovaní oddielov Slovenského dobrovoľníckeho zboru z historického obdobia revolučných rokov 1848 – 1849. Po potlačení revolúcie pokračoval aj so svojimi spolubojovníkmi vo vojenských akciách. V apríli 1849 sa so svojím oddielom zúčastnil bojov pri Prešove a Košiciach.
- kapitán Ján Francisci²⁸, dobrovoľnícky kapitán, slovenský národný buditeľ, politik, spisovateľ, jeden z organizátorov a vodcov slovenského dobrovoľníckeho zboru z obdobia meruósmych rokov,
- generál Milan Rastislav Štefánik²⁹, vedec, politik, vojak, letec a diplomat, organizátor čs. zahraničného vojska, jeden z hlavných zakladateľov československého štátu a prvý minister vojny čs. vlády,
- generál Rudolf Viest³⁰, významný politik, vojak, príslušník čs. légií v Rusku, veliteľ 1. čs. armády na Slovensku v období SNP, organizátor protifašistického odboja, aktívny účastník v boji za slobodu, ktorý sa výnimočným spôsobom zaslúžil o obranu našej vlasti.
- divízny generál Mikuláš Markus³¹, vysoký dôstojník slovenskej armády v rokoch 1939 – 1944, patril medzi najbližších spolupracovníkov ilegálneho Vojenského ústredia a podieľal sa na bezprostredných prípravách SNP,
- brigádny generál Jozef Martin Kristin³², rodák z Nemšovej, príslušník čs. légií, československej a slovenskej armády, účastník prvého i druhého odboja, ktorý bol v rokoch 1940 – 1945 väznený. Po skončení 2. svetovej vojny sa podieľal na budovaní povojnovej čs. armády na demokratických a nadstraníckych princípoch. V októbri 1946 povýšený do hodnosti brigádneho generála a po februári 1948 postavený mimo vojenskú službu. Bol väznený, v septembri 1952 odsúdený na 4,5 roka väzenia. V roku 1990 rehabilitovaný a bola mu vrátená hodnosť brigádneho generála in memoriam.
- generálmajor in memoriam Jozef Marko³³, v roku 1940 sa zapojil do protifašistického

V: Najstarší vojak na svete. In: *Obrana*, roč. 13, 2005 č. 2/2005, s. 17; SÁFÁRY, Endre – ZACHAR, József: *Nyolevan nyár nyeregben. Skultéty László huszár zásalotará élete*. Budapest 1992.

26 PŘÍKRYL, L. V.: *Vývoj mapového zobrazenia Slovenska*. Bratislava 1997, s. 221-244, passim. Lipského vlastnoručný životopis publikoval REISZ, T. Csaba: Egy elveszehtnek hitt önéletírás – Lipszky János emlékirata. In: *FONS*, 1994/1, s. 52-78.

27 *Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990)* III. zväzok K-L. Martin: Matica slovenská, 1989, s. 351.

28 *Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990)* II. zväzok E-J. Martin: Matica slovenská, 1987, s. 115.

29 *Generál dr. Milan Rastislav Štefánik – vojak a diplomat*. Zborník príspevkov a materiálov z vedeckej konferencie v Bratislave 4. – 5. mája 1999. VHÚ MO SR, Bratislava, 1999, s. 7-8.

30 Kol. aut.: *Vojenské osobnosti československého odboje 1939 – 1945*. VHÚ Praha a VHÚ Bratislava, Praha, 2005, s. 317.

31 Tamže, s. 189.

32 Tamže, s. 152.

33 Tamže, s. 188.

ho odboja a aktívne sa podieľal na vojenských prípravách SNP a po jeho vypuknutí sa stal veliteľom spojovacieho vojska 1. čs. armády na Slovensku a členom Rady na obranu Slovenska. Po vojne v Československu v rokoch 1945 – 1948 vykonával funkciu veliteľa spojovacieho vojska na Hlavnom štábe MNO v Prahe. Po vzniku po februári 1948 prenasledovaný a perzekvovaný a prepustený z armády. V roku 1968 ho zbavili obvinenia z velezrady a čiastočne rehabilitovali. V roku 1991 v plnej miere rehabilitovaný a bola mu priznaná hodnosť generálmajor in memoriam.

HISTORICKÉ NÁZVY

Historické názvy, ktoré boli od roku 2005 zapožičané vojenským útvarom a vojenským zväzkom, vyjadrujú dejinnú prepojenosť na predchádzajúce útvary alebo zväzky a hlásia sa k nim pri rozvíjaní ich novodobých tradícií v rámci Ozbroyených síl SR. Boli zapožičané aj také historické názvy, ktoré sa viažu na názvy miest a obcí, resp. posádok, alebo na historickú príslušnosť k regiónu, alebo oblasti, tieto vznikli po 1. januári 1993.

Príslušníci týchto útvarov alebo zväzkov sa hrdo hlásia k svojim predchodcom, potvrdzujú historickú prepojenosť na predchádzajúce útvary alebo zväzky, ako aj na ďalších ich pokračovateľov, čím tak rozvíjajú tradície pri plnení úloh pri zabezpečovaní obrany a suverenity SR.

Charakteristickým znakom je aj dlhodobé miesto, t. z. mesto alebo obec (posádka), resp. región alebo oblasť ich dislokácie. Príslušníci týchto útvarov alebo zväzkov s odhodlaním pokračujú v rozvíjaní a obohacovaní národných a vojenských tradícií miest, obcí (posádkach), resp. v regiónoch alebo oblastiach, v ktorých plnia úlohy svojho predurčenia.

Útvary a zväzky úzko spolupracujú s orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy a aktívne sa zapájajú do občianskeho a kultúrno-spoločenského života v miestach dislokácie.

Od roku 2005 v súlade uvedenými kritériami bol zapožičaný historický názov štyrom vojenským útvarom. Len vojenský útvar – raketometný oddiel Rožňava (Jaslovský raketometný oddiel) v organizačnej štruktúre 1. mb Topoľčany sa prihlásil k bojovým tradíciám delostrelcov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorí sa zúčastnili bojov pri poľskom meste Jaslo, čím bola potvrdená ich historická spätosť s čs. delostrelcami. Je to jeden z prvých útvarov Ozbroyených síl SR s priamou historickou prepojenosťou s delostrelcami, aktívnymi účastníkmi bojov v druhej svetovej vojne, čím rozvíjajú ich novodobé tradície.

BOJOVÉ ZÁSTAVY

Bojová zástava vojenského útvaru je symbolom cti a statočnosti³⁴. Od roku 2005 prezident SR, ktorý je hlavným veliteľom Ozbroyených síl SR, na návrh ministra obrany SR zapožičal bojovú zástavu svojím rozkazom č. 2/2005 z 15. júna 2005 Mechanizovanému práporu Michalovce (pozri obr. č. 1)³⁵.

34 Čl. 4 Vnútrošného poriadku Armády SR, Zákl-3, Bratislava 2001.

35 Od vzniku Armády SR 1. 1. 1993 (od 1. 7. 2002 Ozbroyené sily SR) prezident SR zapožičal bojové zástavy týmto vojenským útvarom a zväzkom:

- 5. pluku špeciálneho určenia Žilina (rozkaz prezidenta SR č. 5 z 30. januára 1997,
- Vojenskej leteckej akadémii gen. M. R. Štefánika v Košiciach (rozkaz prezidenta SR č. 49 z 9. júla 1997),
- 37. protiletadlovej a raketovej brigáde Pezinok (rozkaz prezidenta SR č. 61 z 27. augusta 1997),

Lícna strana

Rubová strana

Obr. č. 1 Bojová zástava Mechanizovaného práporu Michalovce (foto P. Zelizňák).

Bojovú zástavu 22. mpr prezident SR zapožičal za zodpovedné plnenie úloh bojovej prípravy, kvalitné zabezpečovanie a vykonávanie výcviku a aktívny podiel na odstraňovaní následkov živelných pohrôm, ako aj ekologických katastrof vo východoslovenskom regióne, za vzornú reprezentáciu ozbrojených síl SR v zahraničí, a to najmä pri plnení úloh v mierových misiách, ako aj za úzku spoluprácu s orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy mesta Michalovce.

V súlade s Dlhodobým plánom rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015 boli dňom 1. októbra. 2006 premenované alebo pridelené otvorené čísla zväzkom a útvarom pozemných síl Ozbrojených síl SR. V rámci uvedených zmien bolo doplnené číslo 22. mechanizovanému práporu Michalovce a bol premenovaný Prápor okamžitej reakcie Martin na 11. mechanizovaný prápor. Práporu okamžitej reakcie v roku 2003 zapožičal prezident SR bojovú zástavu a vzhľadom na to, že sa zmenil názov vojenského útvaru, mu bola bojová zástava v súlade s ods. 2 čl. 4 Zákl-3 vnútorného poriadku Ozbrojených síl SR ponechaná, a táto zmena bola zapísaná do jej Kmeňovej knihy.

Pretože na rube bojovej zástavy bol uvedený pôvodný názov vojenského útvaru „Prápor okamžitej reakcie“, nový názov vojenského útvaru 11. mechanizovaný prápor bol uvedený na červenej stuhe prezidenta SR, ktorou bola v októbri 2006 dekorovaná.

Prezident SR svojím rozkazom č. 3/2007 z 3. mája 2007 zapožičal 11. mpr Martin čestný a historický názov: MECHANIZOVANÝ PRÁPOR – PRÁPOR OKAMŽITEJ REAKCIE KAPITÁNA JÁNA FRANCISCIHO. V súlade so smernicami³⁶ bola bojová zástava dekorovaná bielou stuhou prezidenta SR s čestným a historickým názvom.

-
- Vojenskej akadémii v Liptovskom Mikuláši (rozkaz prezidenta SR č. 94 z 22. decembra 1997),
 - 23. tankovej brigáde Kežmarok (rozkaz prezidenta SR č. 73 zo 6. októbra 1998),
 - Slovenskej jednotke spoločného 1. čs. práporu KFOR (rozkaz prezidenta SR č. 1 zo 17. januára 2002)
 - Vojenskému útvaru 1084 Nitra – ženijnej jednotke ozbrojených síl SR (rozkaz prezidenta SR č. 1 z 24. februára 2003),
 - Vojenskému útvaru 1086 Nitra – jednotke radiačnej, chemickej a biologickej ochrany Ozbrojených síl Slovenskej republiky, pri príležitosti jej vyslania na výkon vojenskej služby mimo územia Slovenskej republiky (rozkaz prezidenta SR č. 4 z 10. júla 2003),
 - Vojenskému útvaru 2370 Martin – Práporu okamžitej reakcie kapitána Jána Francisciho, od 1. 10 2006 11. mpr Martin (rozkaz prezidenta SR č. 3 z 18. júna 2003),
 - Vojenskej spravodajskej službe (rozkaz prezidenta SR č. 7 zo 6. októbra 2004),
 - 22. mechanizovanému práporu Michalovce (RPSR č.2/2005).

36 Čl. 3 ods. 7 smerníc Ministerstva obrany SR č. 10/2006 o vojenskej symbolike.

Na rube bojovej zástavy Mechanizovaného práporu Michalovce³⁷ nebolo uvedené číslo 22, preto bola v septembri 2007 dekorovaná červenou stuhou prezidenta SR s názvom 22. mechanizovaný prápor. Súčasne bola dekorovaná aj bielou stuhou prezidenta SR, pretože útvaru zapožičal čestný názov MECHANIZOVANÝ PRÁPOR GENERÁLA MIKULÁŠA MARKUSA.

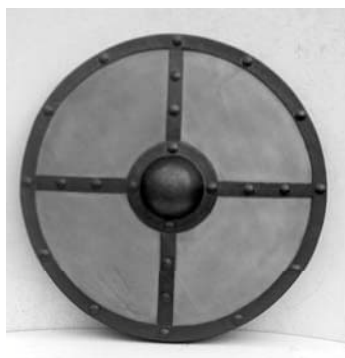
INSÍGNIE³⁸ GENERÁLNEHO ŠTÁBU OZBROJENÝCH SÍL SR

Koncom roka 2005 Rada pre vojenskú symboliku posúdila a schválila výtvarné návrhy insígnií Generálneho štábu Ozbrojených síl SR, ktoré pozostávajú s nasledujúcich symbolov: blatnický meč, slovanský obranný štít a dve bradatice – historické bojovej sekery³⁹. Na základe odporúčania rady minister obrany SR zriadil insígnie Generálneho štábu OS SR⁴⁰. V súlade s čl. 2 nariadenia ministra obrany SR bol vypracovaný návrh **Pravidiel na používanie insígnií Generálnym štábom Ozbrojených síl SR**, ktoré rada odporučila a náčelník GŠ Ozbrojených síl SR 5. mája 2006 schválil.

Blatnický meč, dvojica slovanských sekier – bradatic a slovanský obranný štít sú prvkami vojenskej dobovej výzbroje našich predkov, a sú historickým vyjadrením rešpektu a vojenskej sily. Sú to vojenské symboly a majú pre súčasnosť svoju historickú opodstatnenosť. Boli prijaté medzi hlavné symboly Ozbrojených síl Slovenskej republiky, čím tak nadväzujú na tradície prvého slovanského štátneho celku na našom území, *Insígnie Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky (pozri obr. č. 2).*

Blatnický meč

Historická bojová sekera – bradatica

Slovanský obranný štít

Obr. č. 2 Insígnie Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky. (Foto P. Zelizňák).

37 Bojová zástava Mechanizovanému práporu Michalovce zapožičaná RPSR č. 2/2005.

38 Insígnie predstavujú určité znaky a odznaky moci, znaky a odznaky čestných alebo stavovských hodností. Sú to prijaté alebo stanovené historické symboly, ktoré navonok prezentujú inštitúciu, úrad, orgán a pod., ktorého právomoci a zodpovednosť oficiálne zastupuje alebo je delegovaná na určenú (menovanú, zvolenú) osobu.

39 Čl. ods. 4 smerníc Ministerstva obrany SR o vojenskej symbolike.

40 Nariadenie ministra obrany SR č. 4/2006 o zriadení insígnií Generálneho štábu SR.

VOJENSKÉ MEDAILY A ODZNAKY

Významnú úlohu na morálnom oceňovaní príslušníkov Ozbroyených síl SR a ostatných zamestnancov rezortu ministerstva obrany mali od roku 2005 aj nové zriadené a zavedené vojenské vyznamenania (medaily) a vojenské odznaky.

Rada pre vojenskú symboliku posudzovala výtvarné návrhy vojenských medailí a vojenských odznakov, ktoré boli po zapracovaní jej pripomienok navrhované na ich zriadenie a zavedenie.

ROK 2005:

K 60. výročiu víťazstva nad fašizmom a ukončenia 2. svetovej vojny bola zriadená a zavedená **Pamätná medaila ministra obrany SR k 60. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny** (obr. č. 3).

Lícna strana medaily so stuhou a stužkou

Rubová strana

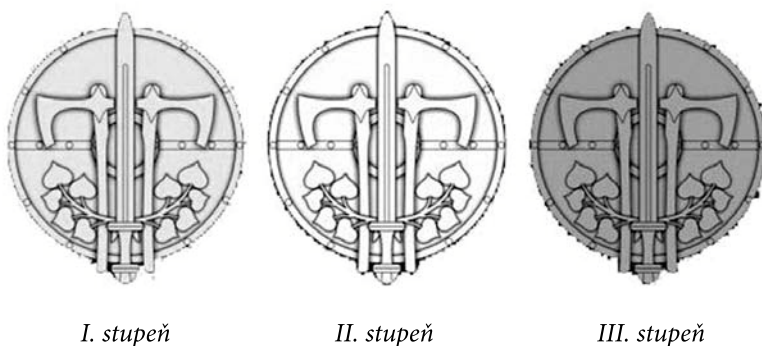
Obr. č. 3 Pamätná medaila ministra obrany SR k 60. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny. Autor výtvarného návrhu Peter Valach. (Foto P. Zelizňák).

Medaila je pozlátená. Na lícnej strane medaily pred položeným a obráteným mečom je zobrazená štylizovaná šesťlistová lipová ratolesť s dvoma trojkvetmi. V pravej časti medaily je umiestnená arabská číslica 60. Po obvode medaily je nápis Výročie ukončenia druhej

svetovej vojny a letopočet 2005 s dvoma päťramennými hviezdami. Stuha je trojfarebná biele-modro-červená. Na stužke je miniatúra dvoch skrížených ratolestí – šesťlistovej lipovej a šesťlistovej olivovej. Autorom medaily je Peter Valach⁴¹.

ROK 2006:

Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl SR (obr. č. 4) je kruhového tvaru. Lícna strana odznaku je z hľadiska použitého motívu vyvážená a esteticky zladená. Farby kovov, vyjadrujúce odstupňovanie významu ocenenia, t. z. I. stupeň – zlatistý, II. stupeň – striebřistý a III. stupeň – bronzový.

Obr. č. 4 Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl SR

ROK 2007:

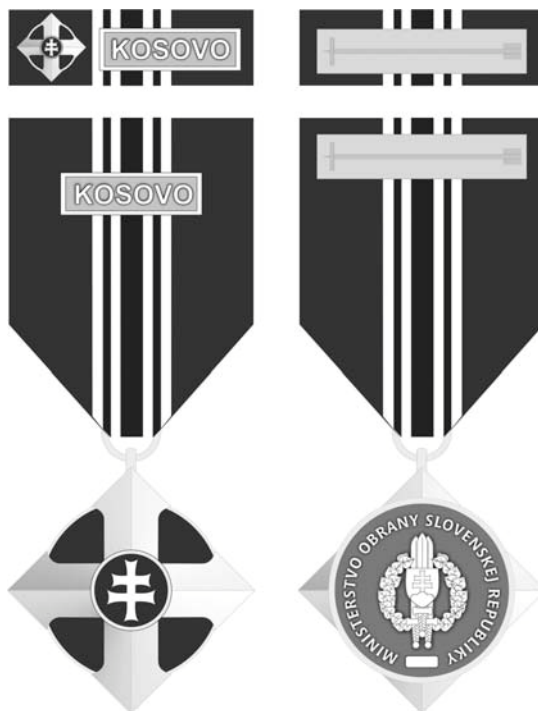
– **Pamätná medaila za účasť vo vojenskej operácii** (obr. č. 5), ktorá bola zriadená zákonom č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v roku 2007 bol výtvarný návrh schválený Radou pre vojenskú symboliku a v roku 2008 bola zavedená.

Lícna strana – na červený kruh strieborne olemovaný je položený kónusový grécky šípko-vite zaostrený kríž. V strede kríža je červený kruhový medailón strieborne lemovaný s vyobrazeným strieborným dvojkrížom.

Rubová strana – šedý kruh so strieborným lemom, na ktorý je položený strieborný znak Ozbrojených síl SR s kruhovým strieborným textom Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, s miestom na matričné číslo.

Stuha – červenej farby so štyrmi 2mm bielymi pruhmi, dvomi 1,5mm červenými pruhmi a jedným 3mm červeným pruhom. Na stužke rovnakej farby je miniatúra averzu medaily na ľavej strane. Na stuhe a stužke umiestnený kovový štítok s nápisom krajiny (AFGANIS-TAN) alebo miesta operácie (KOSOVO).

41 PURDEK, I. – ZELIŽŇÁK, P. a kolektív: *Vojenská symbolika Slovenskej republiky*. Bratislava : Magnetpress Slovakia, 2006. s. 107.

Lícna strana

Rubová strana

Obr. č. 5 Pamätná medaila za účasť vo vojenskej operácii. Autor výtvarného návrhu Peter Valach.

– **Pamätná medaila k 15. výročiu vzniku Ozbrojených síl Slovenskej republiky** (obr. č. 6) bola schválená Radou pre vojenskú symboliku v júni 2007 a odporučená na realizáciu. Bola zriadená Služobným predpisom hlavného služobného úradu pre štátnu službu profesionálnych vojakov č. 29/2008.

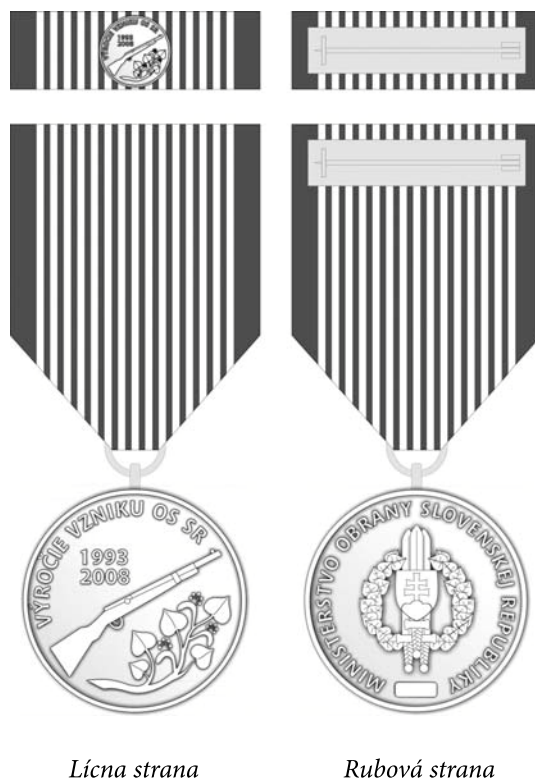
POPIS MEDAILY

Lícna strana – puška bez bodáku, vľavo od nej v hornej časti umiestnený kruhový text VÝROČIE VZNIKU OS SR a letopočty v dvoch riadkoch 1993 a 2008. Vpravo od priečne položenej pušky (pod puškou) je umiestnená lipová ratolešť.

Rubová strana – znak Ozbrojených síl SR s kruhovým textom Ministerstvo obrany Slovenskej republiky s miestom na matričné číslo.

Farba kovu strieborná (biela).

Stuha – zelenej farby s bielymi 1 mm širokými prúžkami. Okraj stuhy zelený pásik šírky 3 mm. Na stužke rovnakej farby v jej strede je miniatúra averzu medaily.

Lícna strana

Rubová strana

Obr. č. 6 Pamätná medaila k 15. výročiu vzniku Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Autor výtvarného návrhu Peter Valach.

V novembri 2007 Rada pre vojenskú symboliku posúdila výtvarné návrhy:

- a) medaily Vojenskej polície,
- b) odznaku na označenie tried vycvičenosti a odznaku „Majster“ a „Zaslúžilý majster“ Ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- c) odznaku „Najlepší vojak“,
- d) odznaku „Najlepší poddôstojník“.

Na základe odporúčenia Radou pre vojenskú symboliku sa realizovali výtvarné návrhy, a to: medaila Vojenskej polície, odznak na označenie tried vycvičenosti a odznak „Majster“ a „Zaslúžilý majster“ Ozbrojených síl SR, t. z. boli zriadené a v roku 2008 zavedené.⁴²

Vo februári, júni a novembri 2008 Rada pre vojenskú symboliku prerokovala, posúdila a po určitej úprave odporučila na zriadenie a ich zavedenie nasledujúce výtvarné návrhy medailí:

⁴² Výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 9. decembra 2008 č. SEOPMVL-92-172/2008-OdL, ktorým sa ustanovuje poskytovanie proviantných náležitostí, výstrojových náležitostí a prepravných náležitostí, používanie a nosenie vojenskej rovnošaty, výstrojových súčiastok a špecifických znakov vojenskej rovnošaty a nosenie vojenských medailí a vojenských odznakov.

- medaily Stálej delegácie Slovenskej republiky pri NATO,
- medaily Stálej delegácie Slovenskej republiky pri EÚ,
- kríž vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Taktiež boli posúdené výtvarné návrhy vojenských odznakov, ktoré rada po určitej úprave odporučila na zriadenie a ich zavedenie. Ide o nasledujúce výtvarné návrhy:

- odznak absolventa medzinárodného veliteľsko-štábneho kurzu (ISOC),
- odznak absolventa práporčického kurzu vojenského obranného spravodajstva,
- odznak absolventa veliteľsko-štábneho kurzu vojenského obranného spravodajstva,
- odznak absolventa vyššieho veliteľsko-štábneho kurzu vojenského obranného spravodajstva,
- absolventský odznak kurzu štábnych dôstojníkov EOD,
- absolventský odznak výcviku štábnych dôstojníkov EOD.

V novembri 2008 boli posúdené výtvarné návrhy nového **loga** Ozbrojených síl SR.

Pri posudzovaní nového loga Ozbrojených síl Slovenskej republiky sa vychádzalo z potrieb účelu na používanie nového loga.

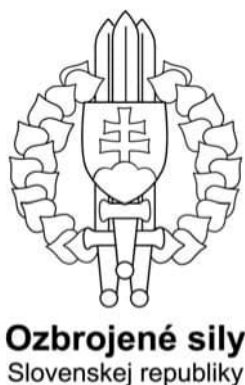
Za základ loga bol vzatý upravený znak Ozbrojených síl SR s vypustením vnútornej štruktúry kresby lístkov venca a rukovätí mečov,

Logo v základe biele, vykreslené čiernou linkou.

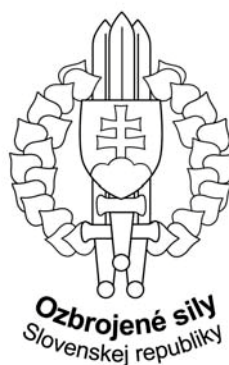
Nové logo Ozbrojených síl SR sa bude používať v troch variantoch podľa toho, na aký účel, poprípade na aký tvar predmetu a pod. bude použité. Farebnosť loga sa môže meniť a prispôbovať podľa aktuálnych potrieb a použitia.

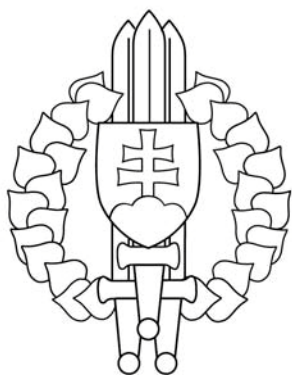
Obr. č. 7 Nové logo Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Variant č. 1

Variant č. 2

Ozbrojené sily Slovenskej republiky

Vychádzajúc z kompetencií Rady pre vojenskú symboliku⁴³, od roku 2005 do súčasnosti posúdila množstvo materiálov. Za uvedené obdobie rada prerokovala 4 grafické výtvarné návrhy bojových zástav na zapožičanie vojenským útvarom Ozbrojených síl SR; 13 návrhov na zapožičanie čestných názvov a 7 návrhov na zapožičanie historických názvov vojenským útvarom a vojenským zväzkom Ozbrojených síl SR; 64 návrhov na priznanie znakov vojenským útvarom, zväzkom, veliteľstvám, ako aj ostatným úradom a zariadeniam rezortu ministerstva obrany; 20 návrhov na výtvarné riešenie vojenských medailí a vojenských odznakov; na historické heraldické a výtvarné aspekty návrhov rozlišovacích znakov druhov vojsk a služieb, ako aj návrhov ďalších špecifických znakov vojenskej rovnošaty bolo riešených 7 žiadostí a 6 návrhov všeobecne záväzných právnych predpisov a interných normatívnych aktov týkajúcich sa vojenskej symboliky.

Opísané obdobie bolo charakteristické prijatím spomínaných nových pravidiel a zásad, zakotvených vo vnútorných normách a ich uplatňovaním v oblasti jednotlivých druhoch vojenskej symboliky, čím došlo k podstatnému skvalitneniu jej symbolov, k ich lepšej výpovednej hodnote.

Pri tvorbe vojenskej symboliky, najmä znakov sa postupne zjednotil názor na tvar znaku (štítu), ktorý vychádza z historických dobových štítov. Na základe doterajšej činnosti pri tvorbe vojenskej symboliky zaujal svoje „dominantné postavenie“ meč a štít, čo potvrdilo, že tieto národné a zároveň aj vojenské symboly, majú svoju historickú výpovednú a výchovnú hodnotu. Používané štíty, v ktorých sa objavuje (meč), ako jeden z ich hlavných symbolov Ozbrojených síl SR vyjadruje obranu pred nebezpečenstvom, ochranu zdravia a majetku občanov SR.

Uvedené dohodnuté a praxi realizované pravidlá a zásady sa podarilo realizovať aj v oblasti tvorby výtvarných návrhov vojenských medailí a odznakov. V spomínanom období bol vytvorený ich väčší počet, ktoré boli zriadené a zavedené v podmienkach rezortu ministerstva obrany. Výsledky tvorby vojenskej symboliky majú pozitívny ohlas vo vojenskej verejnosti a sú kladne prijímané aj v spoločnosti.

43 Čl. 2 nariadenia ministra obrany SR č. 2/2006 o zriadení Rady pre vojenskú symboliku.

Príloha č. 1

ZOZNAM VOJENSKÝCH SUBJEKTOV, KTORÝM MINISTER OBRANY SR
PRIZNAL ZNAK OD ROKU 2005 DO SÚČASNOSTI

Rozkaz ministra obrany (RMO) č. 17/2005

- a) Centru riadenia vzdušných operácií Zvolen,
- b) Práporu podpory velenia pozemných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky Trenčín,
- c) Práporu rádiolokačného prieskumu Zvolen,
- d) pozemným silám ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- e) Stredisku riadenia a prevádzky komunikačných a informačných systémov Trenčín,
- f) veliteľstvu pozemných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- g) Vojenskej hudbe Banská Bystrica,
- h) Vojenskému zdravotníckemu ústavu Liptovský Mikuláš,
- i) Vojenskému vysokošpecializovanému ústavu pre choroby pľúcne Nová Polianka,
- j) Zmiešanému samohybnému delostreleckému oddielu Michalovce.

Nariadenie ministra obrany SR (NMO) č. 3/2006

- a) Akadémii ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika,
- b) Multifunkčnému práporu Hlohovec,
- c) Vojenskému SIGINT centru Prešov,
- d) Veliteľstvu logistiky Trenčín,
- e) Výcvikovému zariadeniu Kežmarok,
- f) Zásobovacej základni materiálu triedy 3 Zemianske Kostolany,
- g) Ženíjnému práporu Sereď.

NMO č. 13/2006

- a) Práporu radiáčnej, chemickej a biologickej ochrany Rožňava,
- b) Správe vojenskej dopravy Východ Košice,
- c) Veliteľstvu logistickej podpornej skupiny Hlohovec,
- d) Úradu národného vojenského predstaviteľa.

NMO č. 15/2006

- a) Vojenskej polícii.

NMO č. 8/2007

- a) 1. mechanizovanej brigáde Topoľčany,
- b) 2. mechanizovanej brigáde Prešov,
- c) 11. mechanizovanému práporu Martin,
- d) Veliteľstvu vojenského zdravotníctva Ružomberok.

NMO č. 43/2007

- a) náčelníkovi Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- b) 13. mechanizovanému práporu Levice,
- c) 21. mechanizovanému práporu Trebišov,

- d) 22. mechanizovanému práporu Michalovce,
- e) Základni logistickej podpory RCHBO Čereňany.

NMO č. 74/2007

Vojenskému archívu – centrálnej registratúre Trnava.

NMO č. 19/2008

- a) 12. mechanizovanému práporu Nitra,
- b) Raketometnému oddielu Rožňava,
- c) Centru výnimočnosti pre oblasť EOD,
- d) Vojenskému útvaru 2020 – Riaditeľstvu Vojenskej polície Trenčín,
- e) Vojenskému útvaru 2220 – Útvaru Vojenskej polície Banská Bystrica,
- f) Vojenskému útvaru 2225 – Útvaru Vojenskej polície Bratislava,
- g) Vojenskému útvaru 2215 – Útvaru Vojenskej polície Prešov,
- h) Vojenskému útvaru 2210 – Útvaru Vojenskej polície Topoľčany,
- i) Vojenskému útvaru 1054 – Výcvikovému centru Vojenskej polície Liptovský Mikuláš,
- j) Správe vojenskej dopravy ZÁPAD Bratislava,
- k) Stálej delegácii Slovenskej republiky pri NATO,
- l) Stálej delegácii Slovenskej republiky pri Európskej únii,
- m) Vojenskej prokuratúre,
- n) Základni mobilných komunikačných informačných systémov Ružomberok,
- o) Zdravotníckej zásobovacej základni Liptovský Mikuláš.

NMO č. 65/2008

- a) Dopravnému leteckému krídlu Kuchyňa,
- b) Multifunkčnej zásobovacej základni Východ Poprad,
- c) Zásobovacej základni zásobovacej triedy 5 Martin,
- d) Spojovaciemu veliteľstvu Trenčín.

NMO č. 95/2008

Vojenskej kancelárii prezidenta Slovenskej republiky.

NMO č. 96/2008

veliteľstvu vzdušných síl.

Príloha č. 2

ZOZNAM VOJENSKÝCH ÚTVAROV A VOJENSKÝCH ZVÄZKOV OZBROJENÝCH SÍL SR, KTORÝM PREZIDENT SR ZAPOŽIČAL ČESTNÉ NÁZVY A HISTORICKÉ NÁZVY OD ROKU 2005 DO SÚČASNOSTI

ČESTNÝ NÁZOV

2007

Rozkaz prezidenta Slovenskej republiky (RPSR) č. 3/2007 o zapožičaní čestného názvu – 11. mechanizovanému práporu Martin – MECHANIZOVANÝ PRÁPOR KAPITÁNA JÁNA FRANCISCIHO.

RPSR č. 5/2007 o zapožičaní čestného názvu
– Vojenskému útvaru 9994 – Multifunkčnej zásobovacej základni Západ Nemšová – MULTIFUNKČNÁ ZÁSOBOVACIA ZÁKLADŇA ZÁPAD BRIGÁDNEHO GENERÁLA JOZEFA MARTINA KRISTINA.

RPSR č. 6/2007 o zapožičaní čestného názvu
– Vojenskému útvaru 1300 – Základnej výcvikovej škole Martin – ZÁKLADNÁ VÝCVIKOVÁ ŠKOLA JURAJA LANGSFELDA.

RPSR č. 7/2007 o zapožičaní čestného názvu
– Vojenskému útvaru 1303 – Odbornej výcvikovej škole pozemného vojska Martin – ODBORNÁ VÝCVIKOVÁ ŠKOLA POZEMNÉHO VOJSKA SLOVENSKÝCH DOBROVOĽNÍKOV Z ROKU 1848.

RPSR č. 8/2007 o zapožičaní čestného názvu
– Vojenskému útvaru 1077 – Poddôstojníckej akadémii Martin – PODDÔSTOJNÍCKA AKADÉMIA LADISLAVA GÁBRIŠA ŠKULTÉTYHO.

RPSR č. 12/2007 o zapožičaní čestného názvu
– 2. mechanizovanej brigáde Prešov – MECHANIZOVANÁ BRIGÁDA GENERÁLA RUDOLFA VIESTA.

RPSR č. 13/2007 o zapožičaní čestného názvu
– 22. mechanizovanému práporu Michalovce – MECHANIZOVANÝ PRÁPOR GENERÁLA MIKULÁŠA MARKUSA.

2008

RPSR č. 2/2008 o zapožičaní čestného názvu
– Vojenskému útvaru 1201 – Dopravnému leteckému krídlu Kuchyňa – DOPRAVNÉ LETECKÉ KRÍDLO GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA.

RPSR č. 3/2008 o zapožičaní čestného názvu

- Vojenskému útvaru 1117 – Stredisku riadenia a prevádzky komunikačných a informačných systémov Trenčín – STREDISKO RIADENIA A PREVÁDZKY KOMUNIKAČNÝCH A INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV GENERÁLMAJORA JOZEFA MARKA.

RPSR č. 8/2008 o zapožičaní čestného názvu

- Vojenskému útvaru 2735 – Topografickému ústav Banská Bystrica – TOPOGRAFICKÝ ÚSTAV PLUKOVNÍKA JÁNA LIPSKÉHO.

HISTORICKÝ NÁZOV

2006

RPSR č. 5/2006 o zapožičaní historického názvu

- 22. mechanizovanému práporu Michalovce – MICHALOVSKÝ MECHANIZOVANÝ PRÁPOR.

2007

RPSR č. 2/2007 o zapožičaní historického názvu

- Raketometnému oddielu Rožňava – JASLOVSKÝ RAKETOMETNÝ ODDIEL.

RPSR č. 3/2007 o zapožičaní historického názvu

- 11. mechanizovanému práporu Martin – MECHANIZOVANÝ PRÁPOR – PRÁPOR OKAMŽITEJ REAKCIE.

RPSR č. 4/2007 o zapožičaní historického názvu

- Práporu logistickej podpory Prešov – ŠARIŠSKÝ PRÁPOR LOGISTICKEJ PODPORY.

RPSR č. 13/2007 o zapožičaní historického názvu

- 22. mechanizovanému práporu Michalovce – MICHALOVSKÝ MECHANIZOVANÝ PRÁPOR.